

Folketingets Finansudvalg

Bilag	Journalnummer	Kontor	
	104.N.336.b.1.	HUM	1. juni 2005

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene 2005-2008 ydes 71,6 mio. kr. i støtte til et genopbygnings- og udviklingsprogram i Afghanistan gennem Den Danske Komité til hjælp for Afghanske Flygtninge (DACAAR).

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til de beløb, som allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene, eller som er opført på de følgende års budgetoverslag

- b. *Baggrund*
Der findes ingen præcise økonomiske nøgletal for Afghanistan, der fortsat er et af verdens fattigste lande. Til trods for høj økonomisk vækst formodes den årlige bruttonationalindkomst pr. indbygger kun at være omkring USD 200. Befolkningstallet er estimeret til 24 mio., hvoraf omkring 70 pct. formodes at leve under fattigdomsgrænsen. Dertil kommer omkring 3,5 mio. flygtninge, som fortrinsvis opholder sig i Pakistan og Iran. Afghanistan er af FN klassificeret som tilhørende gruppen af mindst udviklede lande. Den forventede gennemsnitlige levealder er 43 år. Hver tredje barn dør inden det fylder 5 år og mødredødeligheden er verdens højeste. Landet har verdens dårligste uddannelsessystem og en alfabetiseringsgrad hos voksne på under 30 pct.

Afghanistan har opnået betydelige og positive resultater siden 2001. Politisk er landet samlet under en ny demokratisk grundlov, og et vellykket præsidentvalg er gennemført i 2004. En positiv økonomisk udvikling med vækstrater på over 10 pct. er i gang. Dobbelt så mange børn som under Taliban er kommet i skole. Trods fremskridt befinder Afghanistan sig dog fortsat i en post-konflikt situation med risiko for tilbagefald og store sociale og økonomiske udfordringer.

DACAAR er et konsortium af Dansk Flygtningehjælp, Mellempfolkeligt Samvirke og ASF-Dansk Folkehjælp. DACAAR har siden 1984 arbejdet med hjælp til afghanske flygtninge, i begyndelsen i flygtningelejre i Pakistan. Siden 1996 har programmet omfattet mere langsigtet udviklingsarbejde i Afghanistan, og DACAAR arbejder i dag i 22 af landets 34 provinser. DA-

CAAR har især fokuseret på vand og sanitet i Afghanistan og har som NGO haft en udsædvanlig central rolle på dette felt. Organisationen har gennem årene bidraget til op mod fem millioner menneskers vandforsyning gennem etablering af næsten 35.000 drikkevandsinstallationer. Aktiviteter vedrørende landbrugs- og landsbyudvikling er gradvist opbygget over de seneste seks år og omfatter nu ca. 500 landsbyer med i alt ca. 60.000 familier. Danmark har siden 1995 bevilliget i alt 149 mio. kr. i bidrag til DACAAR's genopbygningsprogram i Afghanistan og dermed dækket ca. 25 pct. af organisationens samlede programudgifter. (Jf. Akt 115 15/12-1999, Akt 48 25/11-1998 og Akt 104 6/12-1995). Øvrige hoveddonorer har været EU og UNHCR. Nærværende bevilling udgør ca. 24 pct. af programmets samlede budget på 304 mio. kr. i perioden 2005 – 2008. Den samlede finansiering af programmet er endnu ikke sikret.

Projektbeskrivelse

Programmets formål er at bidrage til opfyldelse af den afghanske regerings målsætning om rent vand til alle i 2008 gennem opbygning af en stærk og dynamisk fungerende vand- og sanitetssektor samt til bæredygtig udvikling i landområder, baseret på involvering af lokalsamfund og fremme af lokale forvaltningsstrukturer.

DACAAR har hidtil selv gennemført alle aktiviteter, men i den kommende fase ændres DACAAR's rolle således, at udbygningen af infrastruktur gradvis overdrages til den private sektor og lokale organisationer, mens DACAAR's kapacitet til gennemførelse af infrastrukturprojekter forventes at være afviklet ved projektets afslutning. Strategiske og regulerende aktiviteter planlægges tilsvarende overdraget til Afghanistans regering. Denne udvikling vil især præge aktiviteterne inden for vand og sanitet.

Aktiviteterne inden for vand og sanitet omfatter kapacitetsopbygning af private afghanske entreprenører, som ved projektafslutning forudses at forestå etablering og forbedring af brønde. Der planlægges etableret ca. 12.000 vandposter, der sikrer omkring 240.000 familier adgang til rent drikkevand samt ca. 64.000 latriner for 166.000 familier. DACAAR vil desuden gennem træningsaktiviteter bidrage til at styrke den afghanske regerings evne til at forestå strategiske og administrative opgaver inden for sektoren. Aktiviteterne planlægges udvidet til også at omfatte provinsen Badakshan, hvor der er stationeret danske soldater.

Landsbyudvikling sker ved styrkelse af traditionelle landsbyråd og kvindegrupper, som med støtte fra projektet udarbejder udviklingsplaner, hvis gennemførelse støttes af programmet. Aktiviteterne komplementerer det Nationale Solidaritetsprogram, som stiller midler til rådighed for de enkelte distrikter i form af mindre bloktilskud. Komponenten omfatter ca. 850 landsbyer med omkring 450.000 indbyggere.

Usikkerheden om udviklingen i den sikkerhedsmæssige og politiske situation i Afghanistan i de kommende år - sammenholdt med usikkerheden om finansiering af det samlede program for DACAAR's vedkommende - nød-

vendiggør at betydelig fleksibilitet indbygges i de langsigtede aktiviteter. Også hensynet til at undgå tab af opbygget kapacitet i Afghanistan er vigtig i den nuværende overgangsperiode. Derfor dækker nærværende bevilling en forholdsvis stor andel af udgifterne til lokalt og udsendt personale. Opnår programmet ikke fuld finansiering, vil en del af bevillingen til personale blive overført til aktiviteter og investeringer. Udenrigsministeriet vil sidst i 2005 sammen med DACAAR vurdere programmets finansieringssituation for i fornødent omfang at justere aktivitetsplaner og budget. Der planlægges endvidere en projektgennemgang senest i anden halvdel af 2006 med henblik på eventuelle større tilpasninger af programmet.

Budget

Det samlede budget andrager 71,6 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Aktiviteter og investeringer.....	37,9 mio. kr.
Udsendte rådgivere og eksterne konsulenter.....	14,8 mio. kr.
Lokal administration, programovervågning og revision....	14,0 mio. kr.
Budgetmargin.....	0,7 mio. kr.
<u>Administrationsvederlag.....</u>	<u>4,2 mio. kr.</u>
<u>I alt.....</u>	<u>71,6 mio. kr.</u>

Udgiften vil blive afholdt med 71,6 mio. kr. under § 06.33.01.11. Andre samarbejdsformer med NGO'er.

Det bemærkes, at udover nærværende aktstykke er der ligeledes d.d. til Finansudvalget fremsendt anmodning om at Finansudvalget tiltræder en bevilling på 670 mio. kr. til Afghanistan i 2005 – 2009.

Væsentlige risikoelementer

Der er klare risici forbundet med et bistandsengagement i Afghanistan. En forværring af sikkerhedssituationen kan tvinge DACAAR til at opgive sine aktiviteter. Der er desuden risiko for, at der ikke opnås fuld finansiering af programmet, og at en del af bevillingen derfor må ombudgettes.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en bilateral rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 30 mio. kr.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene 2005-2008 ydes 71,6 mio. kr. i støtte til et genopbygnings- og udviklingsprogram i Afghanistan gennem Den Danske Komité til hjælp for Afghanske Flygtninge (DACAAR).

Udgiften vil blive afholdt af de beløb, som på de årlige finanslove stilles til rådighed for udviklingslandene under § 06.33.01. Bistand gennem private organisationer (NGO'er).

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.